

Era l'any 1907 que Enric Prat de la Riba, tot just enlairat a la Presidència de la Diputació de Barcelona, fundava l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, al qual assenyalava com a funció primordial «la superior investigació científica de tots els elements de la cultura catalana». Les seves activitats comencen el mateix dia, 5 de juliol d'aquell any, en què els seus membres prenen possessió del càrrec en una petita sala de la Diputació i presidits pel fundador.

Els primers membres de l'INSTITUT foren els següents : A. Rubió i Lluch, president; Guillem M. de Brocà, Pere Coromines, J. Massó i Torrents, Joaquim Miret i Sans, Miquel S. Oliver, Josep Pijoan i Josep Puig i Cadafalch.

Josep Pijoan, un dels elements que secundaren amb més eficàcia aquesta obra d'En Prat de la Riba, i primer secretari de l'INSTITUT, viu actualment allunyat de les nostres tasques, professor universitari a Nord-Amèrica. En Brocà, En Miret i Sans i En Miquel S. Oliver són fa temps en altra llunyania, fora d'aquest món. Tots han contribuït a endegar les primeres activitats de l'INSTITUT i a la normalitat de la seva vida, a la qual aportaren ciència i entusiasme. És just que de primer antuvi, en evocar els inicis de la nostra Corporació, recordem aquests nostres primers companys que hem perdut.

Creat en un ambient on la manca de vida científica col·lectiva feia estèrils tants d'esforços disgregats, condemnant a quotidians fracassos les més belles iniciatives, com observava Prat de la Riba,

L'INSTITUT venia a recollir i organitzar aquelles branques del coneixement humà que més havien arribat a Catalunya a un cert grau de maduració : els estudis històrics. Precisament per això l'INSTITUT començà amb la que és ara la Secció Històrico-Arqueològica. L'any 1907 marca, ha dit un eminent historiador estranger, una fita en la història del moviment cultural de Catalunya.

Responent a aquelles directives, l'INSTITUT ha tractat abans de tot de donar al seu país i a la ciència tots aquells materials d'estudi, aquells *corpus* que representen l'estat actual dels coneixements i serveixen de base per a investigacions ulteriors.

En les primeres assentades de la Secció Històrico-Arqueològica, que llavors era ella sola tot l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, cada un dels seus membres presentava un pla del treball preliminar a realitzar, amb la menció del que era ja començat. Tots guardem sobre això notes velles que tenen el doble valor de la història de l'INSTITUT i de la nostra història d'homes de ciència.

Seria útil de transcriure aquests esbossos de memòries en què s'indicava l'obra metòdica a realitzar. La llista fóra llarga. En arqueologia i història de l'art : redactar el suplement anual català als *corpus* d'inscripcions llatines i ibèriques; fer els catàlegs de la ceràmica; catalogar les marques de la ceràmica sigil·lada; formar els *corpus* de les inscripcions romàniques i gòtiques; el dels segells, de l'heràldica, de la numismàtica. Seguien encara altres recerques d'història artística : catàleg dels monuments arquitectònics i d'es-cultura; de la pintura mural i de la pintura sobre taula; formar el *corpus* dels mosaics; historiar l'art del gravat; fer l'estudi de la iconografia; el dels teixits, de la indumentària i del moble. Totes aquestes matèries eren ja més o menys estudiades. En algunes, els estudiosos tenien avançat extraordinàriament llur treball.

Anàlogament, en les primeres assentades s'estudià el pla de les recerques i publicacions a fer en Història general, Història literària i jurídica : la publicació de diplomataris, entre ells els que feien referència a la Història de la nostra cultura i de les gestes dels

catalans a Orient; les edicions de les nostres Cròniques, de textos clàssics medievals, d'obres de Bibliografia catalana, dels elements fonamentals de la nostra antiga legislació.

En aquest volum, en el qual hem volgut incloure la nostra bibliografia, no sols la que ha publicat l'INSTITUT — i que per aquest fet ha esdevingut col·lectiva —, sinó també la que hem publicat per ací i per allà cada un de nosaltres, membres de l'INSTITUT — i per aquesta raó és ciència que hem posat en comú —, hi ha una llista llarga de llibres, de memòries, d'articles, en català i en altres llengües, comunicats de vegades a altres Acadèmies i societats sàvies estrangeres. En aquest inventari es veu el que hem fet en cada ciència en el seu just valor i on hem arribat del nostre programa, i podrem fundar-hi el propi judici serè, imparcial. Els papers cantarien si poguéssim errar.

Pel que toca a la Secció Històrico-Arqueològica, bé podem dir que una gran part de la tasca que li va ésser confiada està en ple període d'actuació. A la qual cosa responen els volums de l'*Anuari* d'aquesta Secció, on, ultra les monografies que s'hi han publicat, es dona la crònica detallada i metoditzada del moviment històric — en el sentit més ampli del mot — de Catalunya o relatiu a ella. Ha publicat també *Les monedes catalanes*, *Les pintures murals catalanes*, *L'Arquitectura romànica a Catalunya*, els *Documents per la història de la cultura catalana mig-eval*, els *Estudis de Bibliografia lul·liana*, la *Bibliografia dels antics poetes catalans*, etc.

Per bé que les branques històriques de la ciència tenien tradició a Catalunya, l'actuació de l'INSTITUT, per mitjà de la Secció Històrico-Arqueològica, ha estat fecunda en iniciatives, fora de les publicacions al·ludides anteriorment. Així cal considerar que abans de la fundació de l'INSTITUT no existia una ciència prehistòrica catalana, ni espanyola tampoc : el Servei d'Excavacions, amb les que ha realitzat arreu de les terres catalanes i més enllà de les fronteres polítiques, i amb l'estudi metòdic dels resultats de les exploracions, ha creat al nostre país aquesta ciència prehistò-

rica catalana tan ben reputada a l'estranger. Cal enumerar la tasca de Conservació i Catalogació de Monuments, imitada així mateix en altres cercles; la protecció i foment d'arxius, museus i biblioteques, la preparació d'ingents reculls de materials d'arxiu, etc.

L'activitat de l'INSTITUT, però, no s'ha circumscrit al camp de la Història i de l'Arqueologia. L'any 1911, arribat el moment d'eixamplar l'organització col·lectiva dels treballs científics, eren creades les altres dues Seccions : la de Ciències i la Filològica.

Els membres de la Secció de Ciències foren : Miquel A. Fargas, president; Josep M. Bofill i Pichot, Pere Coromines, Eugeni d'Ors, August Pi Suñer, Esteve Terrades i Ramon Turró.

La Secció Filològica quedà formada per : Mn. Antoni M. Alcover, president; Josep Carner, Mn. Frederic Clascar, Pompeu Fabra, Angel Guimerà, Joan Maragall i Lluís Segalà.

Els membres fundadors de l'INSTITUT van continuar en qualitat de membres de la Secció Històrico-Arqueològica, excepte el senyor Coromines, passat a la de Ciències.

Eugeni d'Ors fou nomenat secretari general de l'INSTITUT.

A la Secció de Ciències era assignada la publicació d'obres científiques en llengua catalana, establiment de laboratoris, investigació, estructuració dels estudis científics de Catalunya dintre els corrents mundials, etc. Ella ha realitzat una obra molt important per a la ciència catalana, i en un camp que era gairebé verge i en certs aspectes inexplorat a casa nostra. Els volums de la *Col·lecció de Cursos de Física i Matemàtiques*, els *Arxius de Ciències* constitueixen, en opinió de figures rellevants de la ciència mundial, una excel·lent aportació del nostre país als corrents científics d'avui. Amb l'*Anuari de la Societat Catalana de Filosofia* i la *Biblioteca Filosòfica* s'han iniciat noves directives en el conreu de les ciències filosòfiques a Catalunya. La publicació de la *Fauna* i de la *Flora* catalanes satisfan una necessitat sentida en una branca de la ciència que a Catalunya té, ja fa dies, un estol de seguidors entusiastes.

En la publicació anual dels *Treballs de la Societat de Biologia* s'han reunit les recerques dels laboratoris catalans en aquestes matèries.

Tasca pròpia de la Secció Filològica era la d'estudiar científicament la nostra llengua, inventariar-ne el lèxic i redactar-ne el Diccionari, i alhora fomentar el seu ús i difusió.

És palesa l'obra realitzada per la Secció Filològica, a la qual ha escaigut de treballar en una triple direcció : la llengua antiga, els dialectes parlats i la llengua literària moderna. El *Butlletí de Dialectologia Catalana*, la *Biblioteca filològica* i l'*Atlas lingüístic de Catalunya* responen a la tasca d'inventari i estudi, interessant sobretot els erudits i especialistes. L'obra, però, de més transcendència ha estat la de normalitzar i depurar la llengua escrita.

D'ençà de la Renaixença, el català estava en plena anarquia gramatical. Unificant l'ortografia sota unes normes que avui són observades arreu de les terres de llengua catalana, depurant el lèxic, fixant la gramàtica, l'INSTITUT ha fet l'obra prèvia, indispensable per a transformar una llengua reduïda als usos literaris en una llengua d'escola i d'Estat, apta a totes les necessitats d'un poble que s'incorpora amb fisonomia pròpia a la complexitat de la vida moderna.

La *Gramàtica*, de la qual s'han publicat ja set edicions; el *Diccionari Ortogràfic*, l'edició del *Diccionari Aguiló*, pròxima a terminar-se; són exponents de l'obra transcendental realitzada per la Secció Filològica. Gran difusió han obtingut, d'altra banda, les seves publicacions de caràcter literari, com les traduccions bíbliques (*Gènesi*, *Èxode*, *Càntic dels Càntics*), dels *Himnes Homèrics*, de les *Geòrgiques*, de *Mireia*, entre altres.

En gràcia a la brevetat, no esmentem encara altres publicacions, com són les de les societats filials de la Secció de Ciències.

I és que no hem pas de donar ací la llista completa de les publicacions de l'INSTITUT, que detallem en un altre lloc. Ara

és suficient d'haver-ne recordat algunes d'un interès que ultrapassa els límits de Catalunya, malgrat no tenir totes elles un abast tan general, com el té, per exemple, el volum dedicat a la *Geografia i els orígens del primer art romànic*.

No ha estat desatès l'aspecte de col·laboració i de coordinació d'activitats. A això ha respost la creació de laboratoris i seminaris d'alta investigació, la creació de societats filials o la protecció a d'altres ja existents : la Societat de Biologia (1913), els Serveis Geològic i Geogràfic (1915), l'Institut de Fisiologia (1920), el Servei Meteorològic de Catalunya (1921), el Laboratori de Psicologia Experimental (1922), que fou suspès per la Dictadura, l'antiga Institució Catalana d'Història Natural, de gloriosa tradició, la jove Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques (1931); entitats, totes, lligades més o menys estretament amb la Secció de Ciències. És d'aquesta manera, que mai, abans de crear-se aquesta Secció — llevat, naturalment, d'iniciatives esporàdiques gairebé totes de caràcter privat —, Catalunya no havia vist estampades en la seva llengua obres estrictament científiques en nombre tan considerable i obeint a una metodització. En aquest punt l'obra de la Secció de Ciències té — alhora que importància científica — un abast patriòtic no menor que el que incumbeix a les altres dues Seccions.

Una altra particularitat de l'obra realitzada per l'INSTITUT és la que es refereix als Concursos que té organitzats d'ençà dels primers anys de la seva vida. En ells, al costat de la protecció a la ciència conreada a Catalunya, no hi falta la protecció de caràcter més general, que fa veure com l'obra de l'INSTITUT és alhora catalana i universal. Els principals premis fins ara establerts són els següents, dels quals la major part segueixen essent adjudicats sense interrupció : Premis Francesc Vives, Isidre Bonsoms, Duran i Bas, Prat de la Riba, Monturiol, Enric de Larratea, Aribau, Jordi Bonet, altres tres de les Seccions Històrico-Arqueològica, Filològica i de Ciències, Concurs de Museus i Concurs d'Arxius.

L'obra de l'INSTITUT ha desvetllat a la nostra pàtria el mecenatge, tan estès en pobles més rics que el nostre i on hi ha una vera tradició que respon a una idealitat patriòtica encara no prou arrelada entre nosaltres. El mecenatge mai no ha deixat de col·laborar en les activitats de l'INSTITUT amb deixes de llibres, de cabals, d'immobles. Deixant de banda la munificència de l'Ajuntament de Barcelona i de la Diputació, Mancomunitat i Generalitat, d'on ha pervingut a l'INSTITUT a tothora l'ajut més eficaç — fora dels anys d'opressió dictatorial, que foren de prova per a tot el que representava l'espiritualitat catalana —, cal recordar aquell primer gest exemplar de bibliòfils que en 1910 adquirien, per subscripció, el Cançoner provençal Gil per a cedir-lo a l'INSTITUT. Foren aquests il·lustres patricis nacionals i estrangers : la senyoreta Teresa Amatller, i els senyors Isidre Bonsoms, Pere G. Maristany, Eduard Sevilla, Marquès de Maury, Josep Mansana, Jacint Serra, Archer M. Huntington, Hug Herberg i Manuel Girona. El cap dels donants, senyor Isidre Bonsoms, el més gran protector de la nostra Biblioteca, va obrir la sèrie de donadors de llibres a l'INSTITUT i Biblioteca, els noms dels quals formen una bella sèrie que no podríem detallar.

La institució del Premi Francesc Vives es degué a un acte de liberalitat de la senyora Josefa Pla i Serra, vídua d'aquell patrici; com darrerament era instituït el Premi Larratea, gràcies a deixa testamentària del senyor Enric de Larratea, i el Premi Aribau en commemoració del Centenari de *l'Oda a la Pàtria*. Membres de l'INSTITUT l'han fet objecte de llegats, com foren, per no citar sinó els que ens deixaren, els senyors Prat de la Riba, Miret i Sans i Guillem M. de Brocà. L'INSTITUT ha estat afavorit amb la rica herència intel·lectual i dels llibres del mestre Felip Pedrell. Cas exemplaríssim és el del senyor Eduard Toda, el restaurador d'Escornalbou, que ha estat així mateix un dels més insignes donadors de llibres i col·leccions. El nom del senyor Rafael Patxot i Jubert, a qui tan deu la cultura catalana en els aspectes més diversos,

anirà lligat sempre amb la publicació de la sèrie de les *Cròniques Catalanes* i amb totes aquelles obres que permeteren que la publicació de llibres no quedés interrompuda durant el parèntesi dels anys d'opressió. Fou en aquella època de prova que un estol de generosos protectors feien una subscripció a favor de l'INSTITUT per a assegurar-se els mitjans de vida més apressants. Els noms d'aquests patricis són els següents:

Senyora Mercè Garí i senyoretetes Teresa Amatller i Maria Guarro. Senyors Raimond d'Abadal, Ramon d'Abadal i Vinyals, Josep Barbey, Josep M. Blanc, Joan Bertran i Coma, Josep Bertran i Musitu, Eusebi Bertrand, Ricard de Campmany, marquès de Camps, Emili Carles Tolrà, Jaume Carner, Salvador Casacuberta, August Casarramona, Josep Creixell, Lluís Duran i Ventosa, Josep Espona, baró d'Esponellà, Josep Garí i Gimeno, Gustau Gili, Joan Girona, Santiago Govern, baró de Güell, Amadeu Hurtado, Lluís Jover, Josep Puig i Cadafalch, Manuel Raventós, Eduard Recasens, Pere Sacrest i Dusol, Lluís Sedó, Santiago Soler i Puigdollers, Joan Soliguer, Josep Sunyol, Eduard Toda, Francesc Tusquets i Joan Ventosa i Calvell.

Al cap dels donants que acabem d'esmentar hi havia el senyor Francesc Cambó, qui ha volgut allargar a l'INSTITUT el seu ampli mecenatge a favor de la cultura pàtria amb el gest de sufragar les despeses d'una de les darreres publicacions de l'INSTITUT, el *Reperatori de l'antiga literatura catalana*. Mecenaz en certa manera, i protector de la cultura, és també el savi modest, el patriota que des de la solitud del seu llogarret coadjuva a la tasca de l'INSTITUT donant compte d'una troballa, de l'existència d'una estació prehistòrica, que facilita el descobriment d'una necròpolis romana, que contribueix a la defensa d'un monument que perilla; o aquell qui renuncia a favor de l'INSTITUT els drets de propietat d'un llibre.

Fill l'INSTITUT del patriotisme català encarnat en la persona del seu fundador insigne, Prat de la Riba, ha estat fogar de patriotisme tant com escola de cultura obeïta a tots els corrents mundials.

Així, com més ha treballat Catalunya endins, més ha pres part activa en la ciència mundial : des del 1923 és membre de la Unió Acadèmica Internacional, en les empreses de la qual col·labora assíduament; des del 1926 forma part del Comitè Internacional de Ciències Històriques, en col·laboració així mateix directa en alguna de les seves activitats més remarcables : en els treballs actuals de l'any polar ha col·laborat, per mitjà del Servei Meteorològic de Catalunya, en els treballs de la Comissió Internacional. Els seus membres intervenen en Certàmens celebrats en diversos països, o són cridats per Universitats estrangeres per donar-hi lliçons, que tenen per base l'estudi de la nostra cultura, reduïda en extensió, però rica en contingut per a la ciència universal. Les publicacions de l'INSTITUT són rebudes en intercanvi amb els principals centres de cultura de tot el món savi; algunes són traduïdes. Obeint al mateix criteri d'universalitat de la cultura catalana, a la qual està consagrat l'INSTITUT, si d'una banda en les seves publicacions no reconeix altra llengua oficial que la del país, ha acceptat des del primer dia totes les llengües germanes i les generalment admeses en les grans reunions internacionals.

De totes les obres de l'INSTITUT, potser cap no n'hi ha de la qual pugui sentir-se més orgullós que de la creació de la Biblioteca de Catalunya, arribada de bona hora a la major edat, malgrat els seus pocs anys d'existència. La Biblioteca de Catalunya, avui regida per un Patronat on l'INSTITUT té la intervenció que pertoca a qui n'ha estat el fundador, i a la qual aflueixen els llibres que obtenen les tres Seccions per canvi i per donatiu, és potser l'instrument de treball més important i eficaç amb què compta Catalunya. El primer carreu de la Biblioteca era posat amb els llibres que, destinats a ésser eines de treball, adquiria el jove INSTITUT. Aquest es preocupà, però, tot seguit de crear la gran Biblioteca de Catalunya amb uns 2,500 impresos i cap a 350 manuscrits. La seva creixença ha estat una de les coses més meravelloses per la rapi-

desa amb què s'han multiplicat els seus fons, per l'atracció i confiança de les gents que hi deixen llurs col·leccions, pels records del passat que ha pogut salvar. Museu vivent de la cultura catalana, s'hi hostatgen llibres que foren de Marian Aguiló, Bonsoms, Mossèn Cinto, Aulèstia, Bofarull, Prat de la Riba, Miret i Sans, Pedrell, l'antiga Biblioteca Dalmases i altres moltes. R. Patxot, F. de Sagarra, Eduard Toda, entre altres insignes donadors, s'han després de fons importants que han enriquit les seccions de la Biblioteca. És de remarcar les aficions que ha desvetllat, la utilitat que presta als lectors que no caben ja en el seu local, i el fet no solament d'haver donat lloc a la creació de les Biblioteques filials seves i en íntima relació amb ella, sinó que els seus mètodes han estat imitats i han donat nova direcció a aquest aspecte de la cultura en el nostre país.

Avui, en tornar la vista enrera i en passar el balanç de la feina realitzada en els seus primers vint-i-cinc anys d'existència, no ens enlluernem, però tenim consciència del que ha estat la nostra obra. La nostra tasca ha estat principalment de catalogació i de classificació.

Hi ha un primer pas en la ciència : la feina d'inventariar els fets; catalogar les plantes i catalogar els animals, les pedres, els minerals, les roques; catalogar les observacions meteorològiques; aixecar el mapa geogràfic, geològic i artístic, i fer els corpus de les inscripcions, dels edificis, de l'escultura i la pintura; publicar els documents i els textos, formar el glossari de la nostra obra literària.

Així han començat les Corporacions d'estudi de tots els pobles que han volgut renéixer. Així també han començat la major part de les ciències. És el camí racional fundat en la mateixa naturalesa de les coses. El naturalista comença catalogant; després cerca de classificar les coses catalogades; quan hom ha trobat un mètode racional de classificació, resta constituïda ja una ciència; després ve encara el període del coneixement de la seva estructura, de la subordinació dels seus caràcters. Quan Cuvier descobreix com

un gran principi «que els òrgans són lligats entre si per relacions de subordinació recíproca», s'estableix entre ells una mena de lògica; d'un òrgan es deriven els altres. Sobre les coses mortes es sent passar l'oreig de la vida. Les espècies formen una escala contínua com si unes fossin nascudes de les altres. Unes lleis generals les enllaça no sols en llur forma, sinó en llur vida. S'ha pujat així una escala gloriosa cap a un saber on els fets són, de primer, lligats per lleis empíriques, i on, després, les lleis generals s'han erigit sobre les lleis concretes. Així ha actuat la Història i l'Arqueologia en l'inventari dels fets. Els nostres corpus de coses no són ja solament llistes : els ha unit la Història i la Geografia, els ha començat a lligar la lògica. En totes les branques hem assolit no sols aquell primer pis del colossal gratacels, sinó aquest segon de la classificació, de la comparació, i comencem a moure'ns entre les lleis nebuloses que tot just s'entreveuen. Indubtablement la Història és de naturalesa diferent de les ciències físiques i matemàtiques. En aquestes ciències els fets són mesurables, de gran simplicitat, i es reproduïxen fatalment i constantment, amb independència del lloc si les circumstàncies són iguals. En la Història no hi ha possibilitat de la mesura de la major part dels fets, que per altra part són complicadíssims, hi entra un element contingent : la voluntat lliure de l'home. Són íntimament lligats amb el lloc i amb el temps. No es pot, per tant, comparar-los amb les ciències físiques, ni fins amb les biològiques, que es mouen amb un gran paral·lelisme, diferenciant-se els mètodes de les unes i les altres sols pel grau de progrés en què es troben.

Som plens d'ambició, som al mateix temps somniadors : fóra molt alt l'ideal. No fa gaire, el Col·legi de França, en commemoració del seu quart centenari, ha publicat també un llibre de la tasca acomplerta. En aquest llibre no hi ha minuciosament recollides totes les engrunes, com nosaltres hem fet en el nostre llibre commemoratiu. A ells no els cal la bibliografia minuciosa perquè en tenen prou amb exhibir els cims de les llurs recerques i de les llurs descobertes. Ells poden arreglar els noms entre els morts

com Ampère, Cuvier, Claude Bernard, Cousin, Champollion, Gaston Paris. En la seva ruta quatre vegades secular volem cercar la guia per a la nostra penosa i retardada ascensió. Entre les ciències que es formen en aquell recés, n'hi ha que han seguit el mateix procés que aquelles a les quals nosaltres podem aportar alguna petita cosa per la matèria estudiada, potser pel mètode de l'estudi.

Ens cal superar els corpus de coses, classificades i comparades, per anar a cims més alts. Sobre el diccionari inventari dels mots hi ha el diccionari etimològic, i sobre aquest hi ha la història íntima de la nostra llengua, com la que M. Brunot ha fet de la llengua francesa. Sobre el corpus d'inscripcions ibèriques hi ha la idea de la interpretació de la llengua, com Champollion ho féu amb les inscripcions egípcies o Grotefend amb les inscripcions perses aquemènides. Sobre la Història de l'art local, i la Història i la Geografia dels grans corrents d'art, hi ha com una Gramàtica comparada de les arts, hi ha com una gramàtica general prop ja de les lleis estètiques. I, així com des de la Història natural hem passat ja a la Biologia, amb la publicació dels volums dels *Treballs* fets principalment a l'Institut de Fisiologia, esperem veure les altres ciències encara en aquell primer estadi enfilant-se cap a les grans síntesis i les altes abstraccions. Així seran acompanyades per aquelles que d'anys són domini de la lògica, conseqüència de grans principis i de vegades de grans hipòtesis, i deduïdes per aquella palanca poderosa que són les ciències matemàtiques.

L'INSTITUT creu haver complert amb les obligacions que li assignà el seu insigne fundador i amb la confiança amb la qual l'han honorat les Corporacions de govern que l'han sostingut i la dels il·lustres mecenas i col·laboradors de la seva obra. Si un vent de tempesta nociu a l'espiritualitat catalana ha fet trontollar durant alguns anys la seva obra, l'INSTITUT és l'arbre gegant que ha posat arrels pregones i que ha donat ja els seus fruits i pot resistir vigorós a la maltempsada. La caiguda de la Dictadura hostil coincideix amb les obres per al trasllat pròxim de l'INSTITUT i de la

Biblioteca a un estatge més digne i més en consonància amb l'estat actual de maturitat. L'abandó de la vella casa, al palau de l'antiga Generalitat de Catalunya, no serà sense un tast d'amarguesa i enyorament, com són els del fill que abandona la casa pairal per anar a constituir una altra llar. La nova llar és el conjunt monumental de l'Hospital de la Santa Creu i de la Casa de Convalescència, nascuts a nova vida gràcies a les Corporacions que amb llurs cabals i llur protecció decidida han fet possible l'obra de l'INSTITUT : la Generalitat de Catalunya, Govern autònom de la nostra terra, i l'Ajuntament de Barcelona.